



مرتضی اسماعیل پور، ۱۴۰۵

تحلیل کیفی نقش تعامل معلم - دانش آموز در پیوند میان استفاده از فناوری آموزشی و درگیری شناختی دانش آموزان مقطع ابتدایی شهرستان داورزن در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵

پژوهش حاضر با هدف تحلیل کیفی نقش تعامل معلم دانش آموز در پیوند میان استفاده از فناوری آموزشی و درگیری شناختی دانش آموزان ابتدایی شهرستان داورزن در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵ انجام شد. این پژوهش از نظر رویکرد، کیفی و از نظر روش، مبتنی بر تحلیل مضمون بود. مشارکت کنندگان پژوهش شامل ?? نفر، متشکل از ?? معلم و ?? دانش آموز دوره ابتدایی مدارس شهری و روستایی شهرستان داورزن بودند که با نمونه‌گیری هدفمند و با توجه به تنوع در پایه تحصیلی، سابقه تدریس و موقعیت مدرسه انتخاب شدند و نمونه‌گیری تا دستیابی به اشباع نظری ادامه یافت. داده‌ها از طریق مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته گردآوری و پس از پیاده‌سازی، طی مراحل آشنایی با داده‌ها، کدگذاری اولیه، استخراج مقوله‌ها و شناسایی مضامین اصلی و فرعی تحلیل شدند. یافته‌های پژوهش در قالب سه مضمون اصلی سازمان‌دهی شد. مضمون نخست، «ادراک دوسویه دانش‌آموزان: هیجان دیداری در کنار سکوت ناشی از ترس» بود که نشان داد فناوری‌های چندرسانه‌ای می‌توانند اشتیاق، مشارکت و کنجکاوی دانش‌آموزان را افزایش دهند، اما ترس از اشتباه و قضاوت همسالان و نیز نابرابری دسترسی ممکن است این مشارکت را محدود کند. مضمون دوم، «طیف نگرشی معلمان: از خلاقیت در شرایط محدود تا مقاومت محتاطانه» نشان داد که شیوه استفاده معلمان از فناوری تحت تأثیر اعتماد به نفس فناورانه، سابقه تدریس، نگرش نسبت به اثربخشی فناوری و میزان حمایت حرفه‌ای قرار دارد. مضمون سوم، «معلم به عنوان پل میان فناوری و درگیری شناختی» نشان داد که فناوری به تنهایی تضمین‌کننده درگیری شناختی پایدار نیست و تعامل هدفمند معلم، هدایت گفت‌وگو، طراحی فعالیت‌های مشارکتی و مدیریت فرایند یادگیری، نقش اساسی در تبدیل هیجان و مشارکت اولیه ناشی از فناوری به تفکر عمیق، استدلال و یادگیری معنادار دارد. در مجموع، یافته‌ها نشان دادند که تعامل معلم دانش‌آموز یک عامل حیاتی در پیوند میان فناوری آموزشی و درگیری شناختی است و کیفیت این تعامل تعیین می‌کند که فناوری به محرکی برای یادگیری عمیق تبدیل شود یا صرفاً در حد جذابیت و مشارکت زودگذر باقی بماند.

کلیدواژه‌ها: عامل معلم دانش‌آموز، فناوری آموزشی، درگیری شناختی، تحلیل مضمون، دانش‌آموزان ابتدایی، پژوهش کیفی.

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۸۲۹۹۰۶۳۹۴۳۴۱۹۳۲۰۴۰۱۶۳۵۰۰۰۸۱

تاریخ دفاع: ۱۴۰۵/۰۶/۳۱

رشته‌ی تحصیلی:



دانشکده:

استاد راهنما: زهرا ایجادی

Thesis:

Qualitative analysis of the role of teacher-student interaction in the link between the use of educational technology and cognitive engagement of elementary school students in Davarzen city in the academic year -

The present qualitative study aimed to analyze the role of teacherstudent interaction in linking the use of educational technology to the cognitive engagement of elementary school students in Davarzan County during the 20252026 academic year. The study employed a qualitative approach using thematic analysis. The participants consisted of 33 individuals, including 18 teachers and 15 elementary school students from urban and rural schools in Davarzan County. Participants were selected purposefully, considering diversity in grade level, teaching experience, and school location, and sampling continued until theoretical saturation was reached. Data were collected through semi-structured interviews and analyzed through familiarization with the data, initial coding, categorization, and identification and interpretation of sub-themes and main themes. The findings were organized into three main themes. The first theme, Students Dual Perceptions: Visual Excitement alongside Silence Caused by Fear, indicated that multimedia technologies could enhance students enthusiasm, participation, and curiosity; however, fear of making mistakes, peer judgment, and unequal access to technology could limit their participation. The second theme, Teachers Attitudinal Spectrum: From Creativity under Limited Conditions to Cautious Resistance, revealed that teachers approaches to educational technology were influenced by technological self-confidence, teaching experience, perceptions of technology effectiveness, and professional support. The third and central theme, The Teacher as a Bridge between Technology and Cognitive Engagement, demonstrated that technology alone does not guarantee sustained cognitive engagement. Rather, purposeful teacherstudent interaction, guided classroom discussion, collaborative activity design, and effective instructional management play a crucial role in transforming the initial excitement and participation generated by technology into deeper thinking, reasoning, and meaningful learning. Overall, the findings indicated that teacherstudent interaction is a critical factor linking educational technology to students cognitive engagement, and that the quality of this interaction determines whether technology becomes a catalyst for deep learning or remains merely a source of temporary excitement and participation.

Keywords: TeacherStudent Interaction, Educational Technology, Cognitive Engagement, Thematic Analysis, Elementary School Students, Qualitative Research..